

1લી ફેબ્રુઆરી, 2018થી દાખલ થનાર ઈ-વે બિલ અંગે સમજૂતી

જી.એસ.ટી. કાયદામાં કલમ -૬૮ ની બેગવાઈઓ મુજબ રૂ. ૫૦ હજાર ઉપરના માલની હેરફેર માટે જે ફોર્મ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. તેને ઈ-વે બિલ તરીકે ઓળખવાનું છે. જી.એસ.ટી કાયદામાં ઈ-વે બિલની વ્યવસ્થા દાખલ કરવામાં આવી હતી. પરંતુ તે ૩૧ મી જાન્યુઆરી - ૨૦૧૮ સુધી મોકૂફ રાખવામાં આવી હતી. હવેથી દરેક પ્રકારના માલનો સપ્લાય એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે સ્થળાંતર કરાવવા માટે વેપારીઓએ ઓનલાઈન ઈ-વે બિલ તૈયાર કરાવવા પડશે અને દરેક તબક્કે માલની વિગતો આપવાની અને તેની ચકાસણી કરવાની સિસ્ટમ પણ દાખલ કરવામાં આવી છે. શરૂઆતમાં ફરજિયાત ઈ-વે બિલ દાખલ થતાંની સાથે તે અંગે ખૂબ જ વિરોધ થયો હતો અને જી.એસ.ટી કાઉન્સિલે શરૂઆતમાં તે પદ્ધતિ મોકૂફ રાખી હતી પરંતુ તારીખ ૧૬-૧-૨૦૧૮ થી આ સિસ્ટમ ફરજિયાત પણે દાખલ કરવામાં આવશે ઈ-વે બિલ અંગેની બેગવાઈઓ નીચે મુજબ છે. ૧લી ફેબ્રુઆરીથી આંતરરાજ્ય વહેવારો માટે ફરજિયાત છે. બધાજ વહેવારો માટે ૧ લી જૂન ૨૦૧૮ થી અમલમાં આવશે.

- (૧) માલની હેરફેર શરૂ થતાં પહેલાં ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવાનું ફરજિયાત છે. માલની હેરફેરની માહિતી હેરફેર પહેલાં Form GST EWB-01 ના ભાગમાં ઇલેક્ટ્રોનિકલી GST પોર્ટલ ઉપર આપવાની રહેશે.
- (૨) માલની હેરફેરની કિંમત રૂ.૫૦ હજારથી ઓછી હોય તેવા કિસ્સામાં મરજિયાત રીતે ઈ-વે બિલ જનરેટ કરી શકાશે.
- (૩) ઈ-વે બિલ નોંધાયેલ વેપારી અથવા તો ટ્રાન્સપોર્ટરે જનરેટ કરવાનું છે.
- (૪) દરેક રજિસ્ટર વેપારી રૂ. ૫૦ હજાર ઉપરાંતની માલની હેરફેર માટે ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવાનું છે.
- (૫) ઈ-વે બિલ માલના વેચાણ સ્ટોક ટ્રાન્સફર. શાખાનો ટ્રાન્સફર જોખવર્ક માટે ટ્રાન્સફર અથવા તો જાંગડ માલ જતો હોય તો પણ ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવાનું રહેશે.
- (૬) ઈ-વે બિલ કોમન પોર્ટલ ઉપર જનરેટ કરવાનું રહેશે.
- (૭) અન રજિસ્ટર વેપારી ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવા માટે કોમન પોર્ટલ ઉપર એનરોલ થઈ શકશે.
- (૮) ઈ-વે બિલમાં વ્હીકલ નંબર નાંખવો ફરજિયાત છે. ઈ-વે બિલ ઈશ્યુ કરનાર દરેકે કોમન પોર્ટલ ઉપર એનરોલમેન્ટ મેળવવું પડશે. ઈ-વે બિલમાં ટેક્સ ઈનવોઈસ, વેચાણબીલ, ડિલિવરી ચલણ, ટ્રાન્સપોર્ટરની ઓળખ અને વ્હીકલનંબર જનરેટ કરવાનો રહેશે. પરંતુ કોઈપણ સંબેગોમાં ભૂલ થઈ હોય તો તે સુધારી શકાતી નથી પરંતુ ઈ-વે બિલ કેન્સલ થઈ શકે છે. પરંતુ તેની સમય મર્યાદા બીલ જનરેટ થયાના ૨૪ કલાકમાં કેન્સલ કરી શકાશે.
- (૯) ટ્રાન્સપોર્ટર્સ જેમને તેમના અસીલો માટે ઈ-વે બિલ ઈશ્યુ કરવાનું અને તેઓ રજિસ્ટર ન હોય તો તેમણે કોમન પોર્ટલ ઉપર એનરોલમેન્ટ મેળવું પડે છે અને પંદર ડીજીટના યુનિક ટ્રાન્સપોર્ટર આઈ.ડી જનરેટ કરવા પડે છે.
- (૧૦) ઈ-વે બિલ રૂ. ૫૦ હજારની મર્યાદા માટે દરેક માલ માટે બનાવવું પડે છે. પરંતુ ૧૫૪ પ્રકારના માલ માટે ઈ-વે બિલની જરૂર નથી. જેનું નોટિફિકેશન બહાર પડ્યું છે.

- (૧૧) એક કરતાં વધારે કન્સાઈનમેન્ટ એક જ ટ્રાન્સપોર્ટ વ્હીકલમાં રવાના કરવાના હોય તો મલ્ટીપલ હોય તો કોન્સોલીડેટડે ઈ-વે બિલ બનાવવાની જોગવાઈ છે અને આવું મલ્ટીપલ કન્સાઈનમેન્ટ માટે ટ્રાન્સપોર્ટરે બનાવવું પડશે.
- (૧૨) ઈ-વે બિલ જનરેટ કરનારે સામેની વ્યક્તિની (માલલેનાર) વિગત જણાવવી પડશે. તેમનો જીએસટી નંબર લખવો પડશે. અને સામેની વ્યક્તિને માલ મળ્યો છે કે કેમ તે પણ જણાવવાની જોગવાઈ કોમન પોર્ટલમાં છે. માલ સ્વીકારનાર ૭૨ કલાકની અંદર માલ સ્વીકાર્યાનું જણાવશે નહીં તો તે માલ તેણે સ્વીકાર્યો છે. તેવું માની લેવામાં આવશે.
- (૧૩) જનરેટ થતાં ઈ-વે બિલના આધારે ઈ-વે બિલ નંબર (EBN) જનરેટ થશે. અને આ નંબર માલ મોકલનાર માલ લેનાર અને ટ્રાન્સપોર્ટર બધાને જાણવા મળશે.
- (૧૪) જો માલ મોકલનારે ઈ-વે બિલ જનરેટ કરેલ ન હોય તો ટ્રાન્સપોર્ટરે તે જનરેટ કરવાનું રહેશે.
- (૧૫) એક વખત ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવામાં આવે ત્યારબાદ યુનિક ઈ-વે બિલ નંબર માલ મોકલનાર માલ લેનાર અને ટ્રાન્સપોર્ટરને કોમન પોર્ટલ ઈપર ઉપલબ્ધ થશે.
- (૧૬) ટ્રાન્સપોર્ટશન થતાં માલની રસ્તામાં ચકાસણી કરવાની સત્તા ખાતાના અધિકારીઓને આપવામાં આવી છે.
- (૧૭) કોઈ રાજ્યમાં રસ્તામાં હેરફેર દરમિયાન એક વખત માલની ચકાસણી થયેલ હશે તો તે જ રાજ્યમાં બીજી વખત ચકાસણી થશે નહીં.
- (૧૮) ઈ-વે બિલ જનરેટ થયા પછી માલ કેટલા દિવસમાં નક્કી કરેલા સ્થળે પહોંચવો જોઈએ તો જ તો આ બિલ કેટલા સમય માટે વેલીડ ગણાશે. ઇ. ત. 100 કિમી સુધીનું અંતર હોય તો એક દિવસ અને દરેક 100 કિમીના વધારાના અંતર માટે ૧ દિવસ વધારાનો ગણવામાં આવશે. ઇ. ત. 300 થી 500 કિમીનું અંતર હોય તો પાંચ દિવસ વેલીડ ગણાશે.
- (૧૯) વેપારી રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ સિવાય રેલવેથી, વિમાનથી કે વહાણથી માલ મોકલી શકશે. જેમાં માલ મોકલનારે અને માલ લેનારને તે વહેવારની માહિતી FROM GST EWB-01 ના ભાગ 'A' માં GST પોર્ટલ ઉપર આપવાની રહેશે.
- (૨૦) ઈ-વે બિલ જનરેટ કરવાની નીચે મુજબની વ્યવસ્થા છે. વેબ બેઈઝ સિસ્ટમ, એસ.એમ.એસ સિસ્ટમ, એન્ટ્રોપિંગ સિસ્ટમ, સાઈટ ટુ સાઈટ ઈન્ટિગ્રેશન અને જીએસપી (ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસટેક્સ સુવિધા પ્રોવાઈડર)
- (૨૧) વેપારી ઈ-વે બિલ પાર્ટ - એ અને પાર્ટ બી બંનેનો ઉપયોગ કરી જનરેટ કરી શકે છે.
- (૨૨) માલ મોકલનાર અને માલલેનાર બંને અન રજીસ્ટર્ડ હોય તો જીએસટી આઈએન નંબર તેમની પાસે હોતો નથી ત્યારે તેમને તે કોલમમાં URP લખવું પડે (અનરજીસ્ટર્ડ પર્સન)
- (૨૩) કોઈ કારણસર વ્હીકલનું બ્રેકડાઉન થાય અને વ્હીકલ બદલવું પડે ત્યારે વ્હીકલ નંબર ચેઈન્જ કરવા માટે વેબસાઈટનો ઉપયોગ કરીને નવો વ્હીકલ નંબર જનરેટ કરી શકાશે.
- (૨૪) ઈ-વે બિલમાં પાર્ટ - બી ભરવોએ કમ્પલસરી છે. કારણકે પાર્ટ - બીમાં વ્હીકલની વિગત લખવાની હોય છે.
- (૨૫) ઈ-વે બિલ માટે તેની સરળતા રહે તે માટે વેપારીઓ માસ્ટર ઓફ યુજર્સનો ઉપયોગ કરવો પડે ઇ. ત. કલાયન્ટ માસ્ટર, સપ્લાયર માસ્ટર ટ્રાન્સપોર્ટ માસ્ટર અને પ્રોડક્ટ માસ્ટર ઉપરના માસ્ટર્સ તૈયાર હોય ત્યારે ઈ-વે બિલ બનાવવું સરળ રહે છે અને તે ઓટમેટીક તૈયાર થઈ જાય છે. પ્રોડક્ટ માટે પણ ડેટા એન્ટ્રી કરવાની જરૂર પડતી નથી.
- (૨૬) વેપારીને ઈ-વે બિલ ધણા બધા બનાવવાના હોય ત્યારે સ્ટાફમાંથી કોઈને સબ યુજર્સ તરીકે નોમીનેટ કરી શકશે. અને જવાબદારી સોંપી શકે છે.
- (૨૭) જો વેપારી પોતાની ગાડીમાં દસ હજારના છ બીલ બનાવી બુદીબુદી પાર્ટીઓને માલ આપવા જાય તો ઈ-વે બિલ જરૂરી છે.
- (૨૮) નાના વેપારીઓ અસંગઠીત લોજીકલ સેક્ટરને ઇલેક્ટ્રોનિક વે બીલ બનાવવા તકલીફો પડશે. પરંતુ સરકાર માટે આ પ્રથા પારદર્શક સાબિત થશે અને બોગસ બીલીંગ પ્રથા નામશેષ થશે. આંતર રાજ્ય વેપાર માટે આ એક સ્ટાન્ડર્ડ ડાઈરેક્શન પ્રોસેસ સાબિત થશે. અને પારદર્શિકા વધશે અને ટ્રકોને ચેક પોસ્ટ ઉપર ડીટેઈન થવાનું બંધ થશે.